Til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

baeredygtig-landbrugsproduktion@sgav.dk

27. oktober 2026

Høring over miljørapport vedr. ændring af CAP-planen 2023-2027 (Deres j.nr. 2026-27601)

DOF BirdLife-Danmark, Danmarks Jægerforbund og Danmarks Biavlerforening afgiver hermed fælles høringssvar på ovennævnte miljørapport vedr. ændring af CAP-planen 2023-2027.

Vores bemærkninger er fokuseret på rapportens vurderinger af ophævelse af GLM 10-kravet, som medfører, at det nugældende obligatoriske krav om fire procent ikke-produktive arealer bortfalder, hvilket muliggør en tilbageførsel af sammenlagt 92.000 ha i form af slånings-, blomster- og bestøverbrak, småbiotoper, markkrat eller temporære og små søer <100 m2 til intensiv landbrugsproduktion.

Det berører på landsplan over 92.000 hektar anmeldte arealer, hvor formålet med kravet – med miljøvurderingsrapportens egne ord – ellers har været at forbedre biodiversiteten på den enkelte bedrift ved at sikre fysiske levesteder og forbindelseslinjer i landbrugslandskabet.

Vi bemærker os, at særligt denne ændring af CAP-planen nederst p. 38 i miljøvurderingen opsummeres som én af tre "markante risikofaktorer og usikkerheder, som kan påvirke landbrugernes adfærd og derved underminere de miljømæssige mål".

Her såvel som talrige andre steder i miljøvurderingen omtales effekterne af ophævelsen som noget, der kan føre til "*lokal forringelse*" af den biologiske mangfoldighed (afs. 2.2.1. p. 5), eller som "*isoleret set*" kan medføre risiko for tab af organisk materiale og øget erosion (afs. 2.2.2., p. 5), eller som kan "*trække i modsat retning*" i forhold til materielle goder (afs.2.2.5. p. 6), mens det så i selve afsnittet om netop GLM 10 (afs. 8.1. p. 18 f) anføres, at bortfaldet af de 92.000 ha.....

> *"ikke (kan) betragtes isoleret, men skal ses i en tæt systemisk sammenhæng med flere sideløbende tiltag og ordninger, der påvirker landbrugernes incitamenter og de samlede effekter i landskabet. Det drejer sig navnlig om det direkte samspil med tilpasningen af bioordningen for midlertidig ekstensivering"*

Hertil kommer, at det igen og igen fremhæves, at de negative effekter "*modvirkes*", "*dæmpes*" eller "*modificeres*" af, at en mindre del af tidligere GLM 10-arealer i forvejen er omfattet af konditionalitetskrav under GLM 4 og GLM 8 eller beskyttet via naturbeskyttelseslovens § 3, uden at det dog nogetsteds synes at fremgå, *hvor stor* denne mindre del er.

Hvad angår ordningen 'Permanent ekstensivering' som alternativ til GLM 10-kravet, bemærker vi os den markante underansøgning i 2026 (kun 43 ud af de budgetterede 534 mio. blev ansøgt), og hæfter os ved, at budgettet nu er reduceret for 2027 (eller som det hedder: *"administrativt kalibreret"*). Især formuleringerne om usikkerhederne omkring det samlede arealoutput i miljøvurderingsrapportens afs. 9.1., p. 27 efterlader ikke megen tro på, at permanent ekstensivering kommer til at erstatte de 92.000 ha GLM 10-arealer hverken helt eller delvist:

> *"Reduktionen af finansieringen til permanent ekstensivering i 2027 introducerer imidlertid en vis usikkerhed om det samlede arealoutput, hvilket isoleret set kan begrænse omfanget af nye permanente levesteder. Denne budgetmæssige reduktion skal dog ses i lyset af, at rammen tilpasses for at afspejle det reelle og forventede ansøgningsniveau baseret på*

erfaringerne med underansøgning i 2026. Budgettilpasningen vurderes derfor primært at være en administrativ kalibrering til den faktiske efterspørgsel, hvorfor den negative indvirkning på det reelle arealoutput forventes at være minimal."

Vi bemærker os den stedfundne opjustering af klima- og kvælstofeffekterne af midlertidig ekstensivering (afs. 8.1, p. 20 nederst), men savner en tilkendegivelse af, at præcis de samme effekter vel må have været forbundet med de 92.000 ha GLM 10-arealer, og at de derfor burde have været indregnet i f.m. tabet af disse arealer – altså resulterende i noget, der ligner et 0 i nettogevinst.

Alt i alt har vi svært ved at anerkende miljøvurderingsrapportens negligering af de tabte 92.000 ha, og hvad der for os at se er det måske overhovedet mest problematiske, så forbigår rapporten fuldstændig en af de vigtigste effekter ved GLM 10-kravet, nemlig at det har bidraget til at understøtte den økologiske infrastruktur i landbrugslandskabet, og herunder har kunnet bidrage til økosystemtjenester i form af bestøvning og biologisk kontrol med skadevoldende organismer. GLM 10-kravet har således udgjort en *de facto* opfølgning på IPM-princip 1, 6. pind, som ellers har været fuldstændig fraværende i den danske implementering af direktivet om bæredygtig plantebeskyttelse.

Konkret skal vi derfor foreslå de med *track changes* viste ændringer i 2. underafsnit under 9.1. p. 26:

"Fjernelsen af GLM 10-kravet medfører, at det tidligere obligatoriske krav om fire procent ikke-produktive arealer bortfalder, hvilket muliggør en tilbageførsel af brakarealer, småbiotoper og eksisterende markkrat til intensiv landbrugsproduktion. Isoleret set vurderes denne ændring at have en negativ indvirkning på biologisk mangfoldighed, flora og fauna som følge af reduceret habitatkvalitet og øget fragmentering af landskabet, og på landsplan vil det i særlig grad have negativ effekt på indholdet og udtrækningen af økologisk infrastruktur i landbrugslandskaberne, og dermed negativt påvirke økosystemtjenester som bestøvning og biologisk kontrol med skadevoldere. Effekten modificeres kun i begrænset omfang af samspillet med de øvrige tiltag i CAP-planændringen."

- idet vi så samtidig skal opfordre styrelsen til at arbejde for etablering af målrettede støtteordninger for udrulning af økologisk infrastruktur, hvormed vi hermed stiller os til rådighed med input og forslag.

Med venlig hilsen

Egon Østergaard Formand Dansk Ornitologisk Forening/ Birdlife-Danmark	Rune Havgaard Sørensen Sekretariatsleder Danmarks Biavlerforening	Jakob Bergmann Nielsen Chefkonsulent Danmarks Jægerforbund